

ONLINE

MACKÓ- FARSANG

Családi foglalkoztató füzet





Üdvözöllek kedves látogató!

Kreatív családi foglalkoztató füzetünk Mackófarsang alkalmából készített számában körbejárjuk a farsangi hagyományokat, népi megfigyeléseket, a farsangi időszak nevezetes történéseit. Mikor van farsang? Milyen farsangi szokásokat ismerünk? Milyen egy álarcosbál? A jeles napok közé tartozik február másodika, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe, melyet a néphit összekapcsolt a medvékkel. A mondás úgy tartja, ha ezen a napon a medve meglátja az árnyékát, az hosszú telet ígér, ha viszont nincs árnyéka, mert borús az idő, a tél már nem tart sokáig.

A foglalkoztató füzet a család minden egyes tagját bevonja a feladatok megoldásába és az alkotás folyamatába. Keresd minden oldalon a Macit! Milyen színű zászlót látsz a maci kezében? A zászló színe a feladat nehézségére utal.



A sárga zászlóval jelzett feladatokat óvodás, illetve kezdő kisiskolás gyerekek számára készítettük. A feladatok elolvasásához kérj segítséget szüleidtől, nagyszüleidtől, vagy nagyobb testvéredtől!



A kék zászlóval jelzett feladatok főként alsós, illetve haladó olvasók számára készültek.



A zöld zászlóval jelzett feladványok azoknak a gyerekeknek szólnak, akik most kezdték a felső tagozatot.



A lila zászlóval jelezett feladványok a felső tagozat nagyobbjainak tudását teszi próbára.



A pink zászlóval jelzett feladványokon érdemes a családnak együtt dolgozni, hiszen azok csak csapatmunkával oldhatóak meg.

Az egyes színekhez tartozik egy-egy kreatív kézműves foglalkozás is, mely során természetes alapanyagokat, hétköznapijaink során gyűjtögetett „hulladékokat” fogunk felhasználni teret adva kezűgyességünknek, szabad fantáziánknak.



Induljon a játék!

Életünk medvéi

Bár nem ismerek olyan kutatást, mely célzottan azzal foglalkozna, hogy hány kisgyermek rendelkezik játékmackóval, azt hiszem, nem túlzás, ha azt állítjuk: majd mindegyik. A maci közkedvelt játék: a gyufaskatulyányitól az óriási, ember nagyságúig mindenféle méretben és színben pompázóig lehet látni őket az üzletekben. S már az oviban is fújják a gyerekek: Irgum-burgum, morgós medve, van-e neki éppen táncos kedve ...

Aki régen volt gyermek, annak is garantáltan vannak mackós emlékei, hiszen a macik-medvék több mint száz éve indultak hódító diadal-útjukra. Előtte, a kevésbé urbánus világban inkább vadállatként tekintettek a medvékre, de mára már, a dalok, versek és bájos mesék jóvoltából gyermekeink játékbirodalmában ő lehet az egyik állandó főszereplő. Az óvodai nevelés részeként garantáltan, de otthon, a szülői házban is számtalan macis mesekönyvben gyönyörködhetnek a kicsi és nagyobb gyerekek egyaránt, erről mind a hazai mind a külföldi gyerekirodalom gondoskodik. A legtöbb gyerekkívülről tudja a macis meséket, lehet az Brumm-Brumm Brúnó, vagy a pizsén pisze Vackor vagy Szabó Magda "alapirodalom" versének aktuális része:

"Hát a mackó hol lakik? Házát hol leled?
Óriási kertje van: zúgó rengeteg.
Télen, hogyha szél dudál, barlangjában szundikál,
nyáron járja a hegyet, édes málnát szedeget."

Szinte kifogyhatatlan a macis-medvés versek, mesék száma, az álomszuszék medvebocstól (Osvát Erzsébet) a málnát szedő kicsi bocskig (Nemes Nagy Ágnes) a magyar irodalom jeles alkotói örvendeztetnek meg minket ezekkel a fülbemászó sorokkal, s a macicsaládok élete sok esetben nagyon hajaz a mi családi történéseinkre, "Nagymosást tart medve néni", és már a fogyókúrázó medve családfő is megjelent.

A medve már csak azért is nagyon szimpatikus állat, mert szereti az édes ízeket, azokat az erdei gyümölcsöket, amiket mi is, a jóféle mézért pedig kimegy a világból, ahogy Zelk Zoltán: Kelj fel, medve c. versében igen érzékletesen meg is jeleníti:

„- Kelj fel, medve, kelj fel már,
hoztunk mézet csöbörrel!
- Nem kelek én, álmomban
eszem teli vödörrel!”

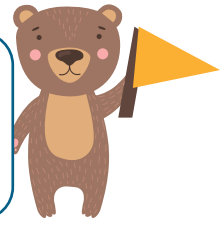
A Yellowstone Nemzeti Park ügyefogyott kicsi és nagy medvéin pedig nagyokat nevetünk, hiszen Maci Laci ugyanolyan esendően torkos, mint mi jó néhányan. Ezzel máris az animáció világába csöppentünk, és az oly népszerű TV Maci juthat az eszünkbe, aki minden este időben aludni tért, olyan sok időn, hosszú évtizedeken át, hogy még kiszámolós mondóka is született róla:

Egy - TV Maci haza megy, Két - bekapcsolja a TV-t, hár - megnézi a Mazsolát, S mire négyet mondok, alszik már. És hogy alszik? Hát: mint a bunda!

Nem is igazán gondolunk bele, mikor ezt a szófordulatot használjuk, hogy ez is a medvére vonatkozik. A tél végén, mikor kinéz, izgatottan várjuk, hogy reagál: "kibújás vagy bebújás, ez a gondom, óriás."

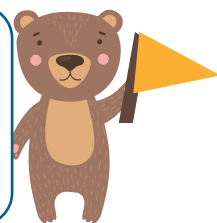


Melyik utat válassza a maci, hogy az övé legyen a mézes csupor? Jelöld a maci útját kék színnel! Melyik az a két útvonal, amin a vadász fenyegetné a macit? Kövesd az utakat az ujjad segítségével! A két út kezdetéhez tegyél egy-egy piros x-et!



Színezd ki a virágokat!

A farsangi forgatag elengedhetetlen része a maszkos alakoskodás, főként állatok bőrébe bújva. A farsangi bálon nagyon sok gyermek beöltözött. Meg tudod mondani, ki milyen jelmezt választott, minek öltözött be a farsangi bálra? Néhány gyermek elhagyta a jelmezéhez tartozó részeket. Megtalálod, ki hagyta el őket? Kösd össze a jelmezbe bújó gyermekkel az elhagyott kelléket!





Kézműves foglalkoztató

Macis kép

Vonjuk be a gyerekeket a szobájuk dekorálásába! Készítsünk közösen macis képet, majd foglaljuk keretbe!

Alapanyagok, eszközök: villa, fehér tempera, olló, ragasztó, papír (fehér, fekete, szürke), filctoll

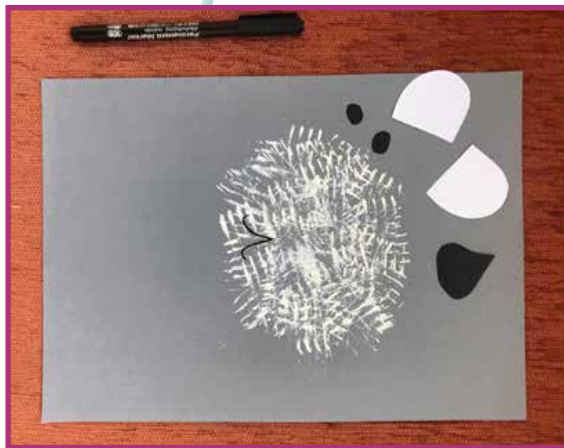
Válasszuk ki a megfelelő papírt, amire festeni fogunk! Célszerű valamilyen sötétebb árnyalatú papírt választanunk, melyen jól látszik majd a fehér festék.

A villa hegyeit egyesével dugjuk bele a tubusba, de nyomhatunk is egy kupac festéket egy tálkába és ebbe is mártogathatjuk. Ha festékes a villánk, nagyjából egy körön belül maradvá húzzunk összevissza vonalakat az evőeszközzel!

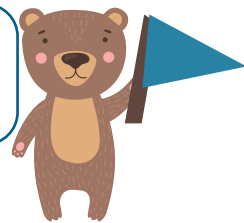
Ha elég sűrű a szőre a macinknak, tehát elegendő vonalkát húztunk, tegyük félre száradni a lapot! Addig vágjuk ki a szemeket, füleket és orrot!

Amint megszáradt a festék, felragaszthatjuk a lapra a kivágott részeket, kialakítva ezzel a mackó pofiját. Befejezésül pedig rajzoljuk meg az íveket az orra alá filctollal!

Ha van otthon üres képkeret, tegyük bele az elkészült művet, s írjuk alá az állat fajnevét. Ha szeretnénk, saját nevet is adhatunk a mackónak, vagy egy kedves üzenet is kísérője lehet a képünknek.



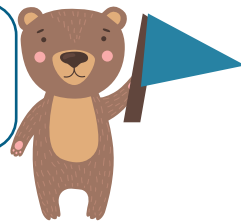
A téltemető népszokás alkalmával nagyon sok gyermek szeretett volna arcfestést. Segíts az arcfestőnek! Felismered, ki milyen mintát kért? Egészítsd ki a hiányzó részeket!



Tudtad-e?

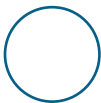
Az arcfestés ősi idők óta alkalmazott varázslási módszer, melyet vadászati és harci sikerek érdekében használtak már az őskorban is. A törzsi kultúrákban még mindig népszerű ez a fajta varázslás.

Számozással állítsd helyes sorrendbe a Mackófarsang dominóit! A kezdő dominó legyen az első! A záró dominó egyik felét szabadon hagytam. Tervezd meg mi legyen rajta!



**MACKÓ-
FARSANG**

farsang
kezdő napja



3+3

Paprika Jancsi



óriáspanda

Velence

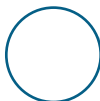


szalagos
fánk



farsangi jelmez
kelléke

29
plussz
5

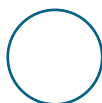


farsang
utolsó napja



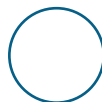
Tv maci barátja

farsangi
édesség



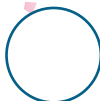
23

szőrös
tappancsú



karnevál

busójárás

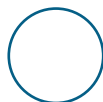


hamvazószerda



jegesmedve

3X2



34

bambuszevő
medve



január 6.

tizenhat
meg hét



Mohács

jegesmedve
bőrének színe





Kézműves foglalkoztató

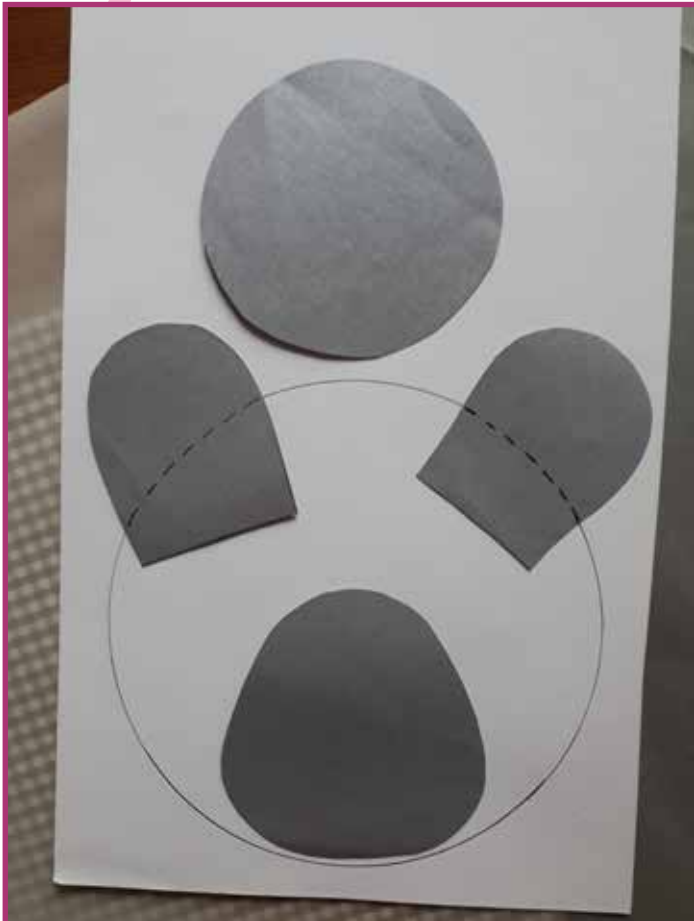
Macis dekoráció CD-ből

A farsang és a barlangjából előbújó medve jól összeillő társítás, hiszen mindkét esemény a tél végét jelenti. Az állatkerben mi persze elsősorban a medvét figyeljük: vajon milyen időt jósol? Visszabújik vagy sem? Jön a tavasz vagy még sokáig kell viselnünk a télikabátot?

Alapanyagok, eszközök: használt CD-k, színes papírok, sablonok, műanyag kupakok, ceruzák, olló, ragasztó, fonalak, fekete filctoll

Használt, leselejtezett CD-kből dolgozni hálás feladat, mert ha lógatjuk, hagyjuk, hogy forogjon, egy csillogó, szabályos és nagy felületet kapunk, ami visszaveri a fényt és mozgást, dinamikát ad a dekorációknak. Ha megfordul az eredetileg szöveges oldalára, ott egy kedves macifej mosolyoghat a nézőre. Elkészítése egyszerű, hiszen az alapként szolgáló kör, korong már adott, ez maga a CD lemez. Sokféle színnel dolgozhatunk, hiszen az ismert medvefajok színe is változatos, a fehér jegestől egészen a fekete medvéig lehet szürke, barna vagy fekete-fehér, mint az óriáspanda. Emellett természetesen készíthetünk igazán színes, "farsangi" medvéket is, ki mennyire eresztí szabadjára a képzeletét.

A munka menete: készítsük elő a sablonokat! Az orrot és a füleket érdemes séma alapján kirajzolni, a méretarányok miatt. Az orrpárna más színárnyalatú, ahogy a fülek belsejét is más, valamilyen világosabb színárnyalattal szoktuk jelölni. Az orrtükrő általában fekete, ezt is ragaszthatjuk, de be is rajzolhatjuk fekete filccel. A szemek szintén sötétek, ha nem látszanának a sötétbarna vagy fekete alapon, akkor érdemes valamilyen világosabb színnel vékonyan kontúrozni. Hogy a fülek stabilan álljanak, ne legyenek sérülékenyek, legelőször ezt ragasszuk a CD-re. Ragasztás előtt érdemes "próbálni", tehát megnézni, hogy hova is kerüljön a két fül, hogy a legmacisabb. Ha készítünk belső, eltérő színű részt a fülbe, akkor ezt is ragasszuk vagy rajzoljuk be.



Ha végeztünk a fülekkel, jöhet a nagy, kerek alapszín felragasztása. Erre helyezük a kisebb "orrpárnát", az eltérő színű kisebb kört, vagy oválist vagy éppen tojásdad alakú papírt. Erre kerül a fekete orrtükör. Itt ismét lehet játszani: kipróbálni, milyen hatást kelt, ha középre, fentre esetleg lentre tesszük a fekete pöttyöt. Hiszen más lesz a macskónk hangulata, ha lógatja vagy éppen fennhordja az orrát. Ugyanez a helyzet a szemek berajzolásánál is: ha közel ülő szemeket vagy ha távol ülő szemeket rajzolunk, más karaktert fog sugározni a maci-pofi, lehet szigorú vagy éppen kicsit bamba, álmos az arc kifejezése. Ezért a felragasztás előtt mindenképpen érdemes kipróbálni, melyik a számunkra legtetszetősebb.

Ha elkészültünk a maci-portrékkal, következhet az elemek összeállítása. A fonalakat a CD-kre kötjük, ha előre kifúrtuk, akkor oda, ha nem, akkor a CD-k közepén levő nagy lyukat használjuk ki. A korongok közötti fonalszakaszokat tovább díszíthetjük kupakkal, ettől még színesebb, izgalmasabb lehet a felület, melyet dekorálunk. Ha még mindig tart a csapat díszítő kedve, akkor a kupakokra ragaszthatunk mindenféle kivágott finomságot, melyet a medve szeret. Málnát, áfonyát, mézescsuprot, süteményt és a farsangi bőség más kellékeit, amit - megjegyzem, mi emberek is nagyon értékelünk.



A medvék a legnépszerűbb állatok közé tartoznak. Kisgyerek kora óta ismeri őket az is, aki még sosem találkozott velük élőben, hiszen számtalan mese szereplője, és a kisfiúk játékospolcán már több mint száz éve a mackó helyettesíti a babát. Nem véletlenül, hiszen a medve számos tulajdonságában az emberre hasonlít: feje kereknek látszik, szeme előre néz, képes két lábra állni, a mancsával fogni és szereti az édességet. A medvefélék családjába nyolc faj tartozik. Jelöld a medvefélék élőhelyét a térképen, használd az egyes fajoknál megadott színeket!



óriáspanda



maláj medve



ajakos medve



pápaszemű medve



fekete medve



barna medve



jegesmedve

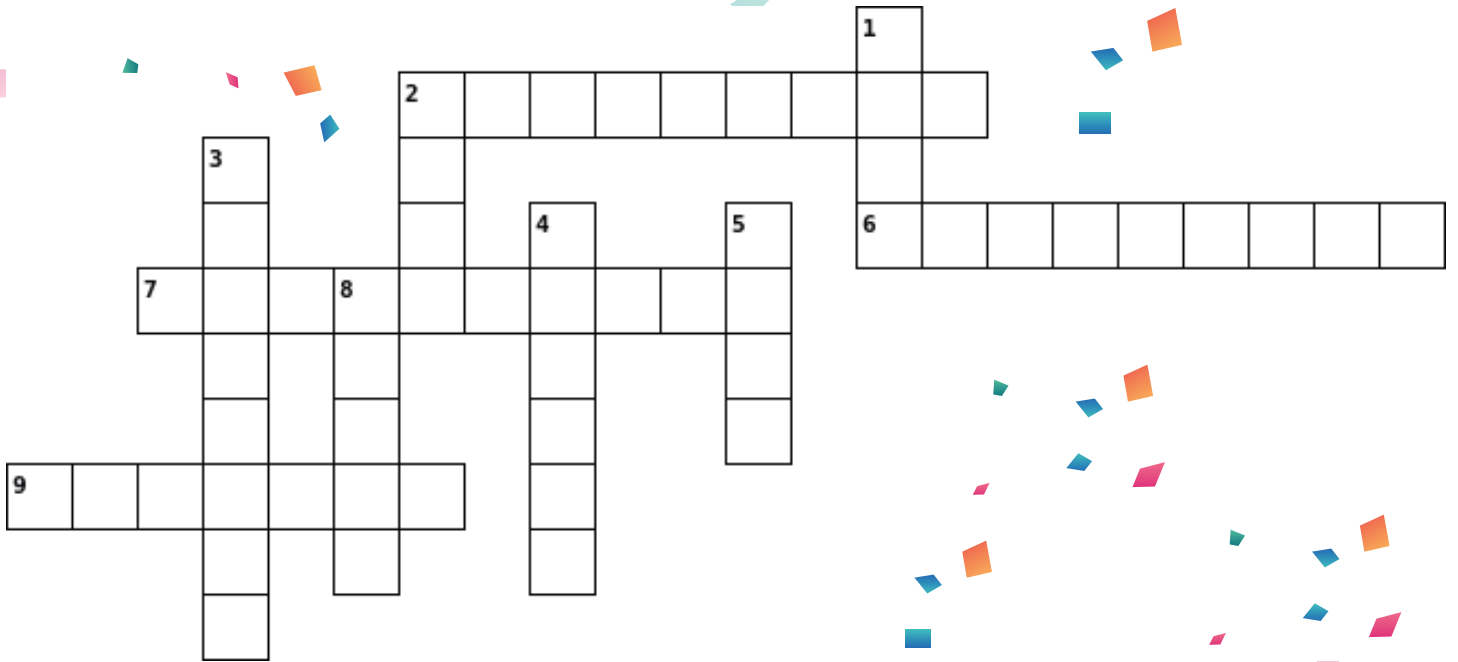


örvös medve



A Budapesti Állatkert legnevezetesebb medvéi közé tartozott Kristóf, aki Deák Ferenc kedvence volt: a „haza bölcse” gyakran járt be meglátogatni őt, vagy a Vali nevű barna medve, aki azzal tett szert világhírnévre, hogy épségben kimentett egy vízbe esett varjút a fürdőmedencéjéből.

Keresztrejtvény



Vízszintes

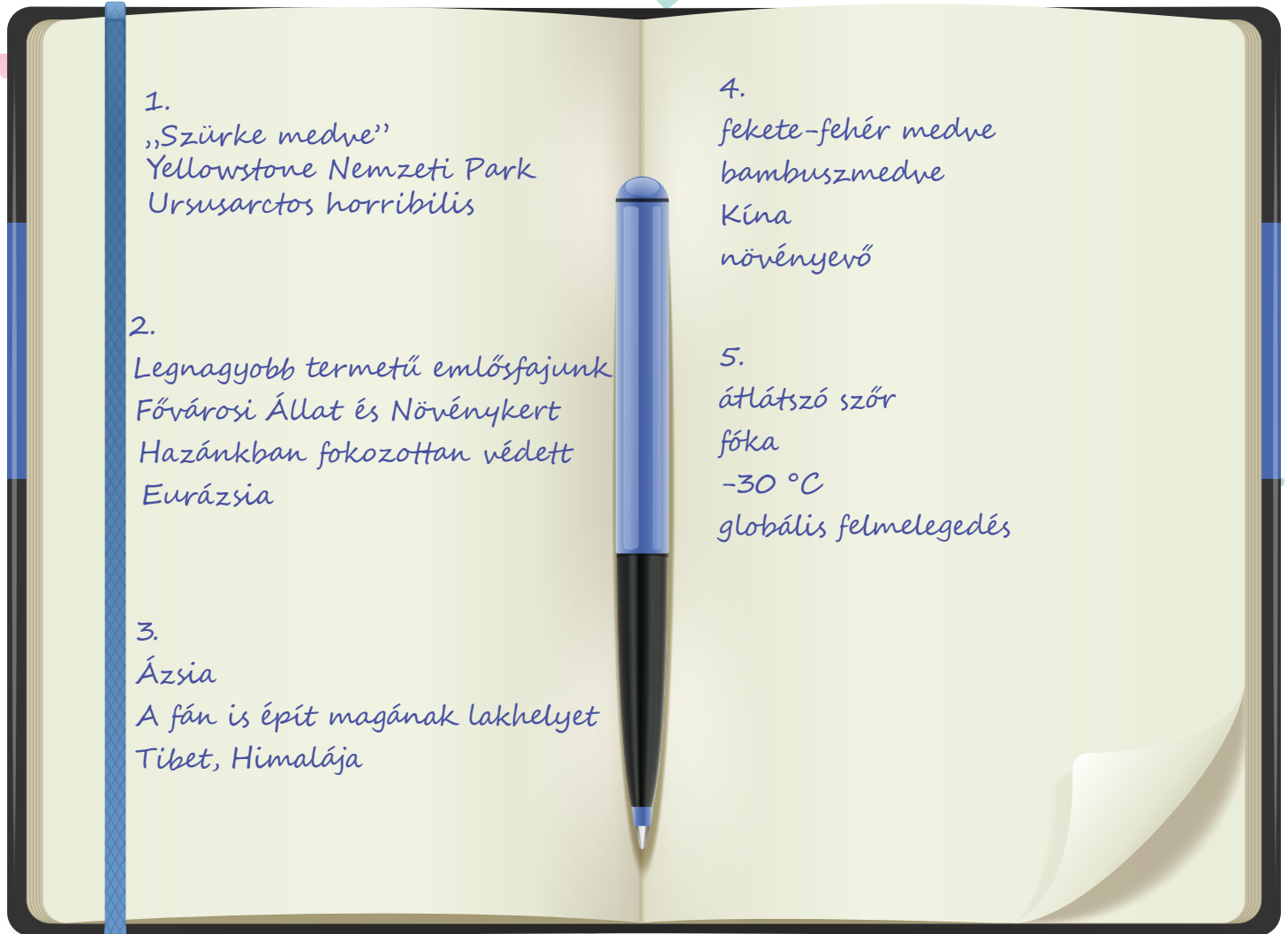
2. Mohácsi, maszkos télűző népszokás.
6. A bábu neve, melyet a téltemető népszokás keretében elégetnek vagy vízbe dobnak.
7. A WWF emblémaállata.
9. Gazdag Erzsébet "Itt a farsang" című versében „csárdást jár a _____”.

Függőleges

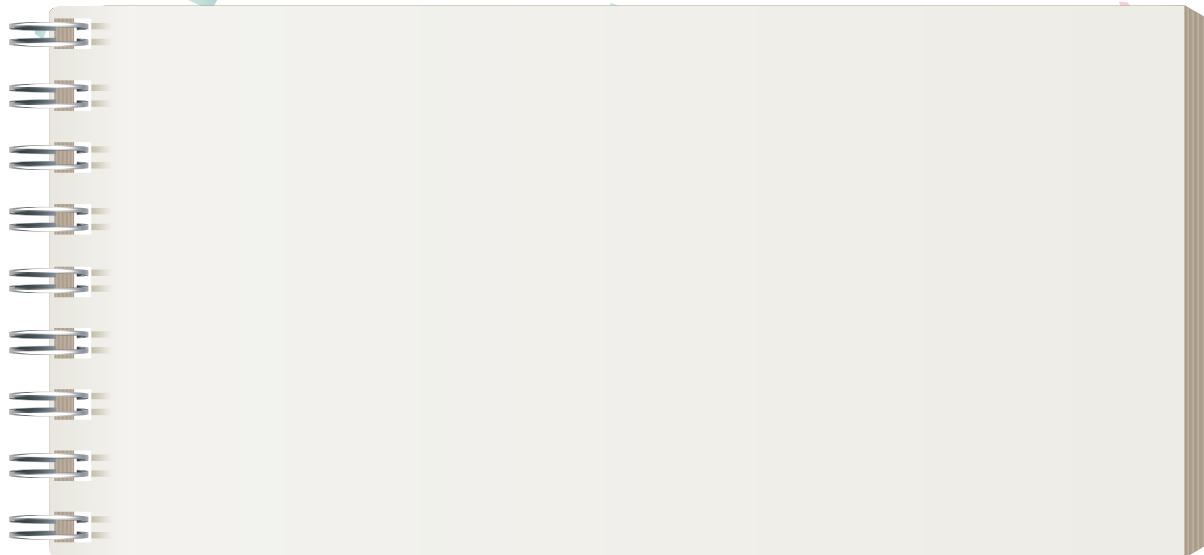
1. A farsangi időszak jellegzetes édes süteménye.
2. Medvekölök más szóval.
3. Farsangi táncos mulatság.
4. A pizsén pisze kölyökmackó, egyben a vadkörte neve.
5. Maugli legjobb barátja.
6. Farsangi fejdísz.



Egy újságíró azt a feladatot kapta, hogy írjon cikkeket a világon élő medvefajokról, melyekről hallott a Mackófarsang ismeretterjesztő előadásán. El is kezdte írni jegyzeteit, de hirtelen telefonhívást kapott, s ott kellett hagynia csapot-papot. Találd ki a jegyzettöredékek alapján, melyik fajról szeretné az újságíró a cikket megírni!



Segíts az újságírónak és kezd el írni a cikket! Válassz ki egy fajt és írd legalább 10 mondatból álló összefüggő szöveget!



Vannak olyan mendemondák, melyeket szinte kivétel nélkül mindenki elhisz a medvékről. Olvasd el az alábbi állításokat és dönts el melyik igaz melyik nem! Húzd alá azokat az állításokat, amelyek szerinted nem igazak a medvére és csupán szájról-szájra járó mendemondák!



A medve szereti a mézet.

A medvek testrészeinek különleges erőt tulajdonítanak, ezért amulettek készülnek belőlük.

A jegesmedve fehérnek tűnő szőre valójában átlátszó, s bőre pedig fekete színű.

A medve egész télen alszik.

A medve nőket rabol el és tart magánál, fogságban.

A medve nem alszik igazi téli álomot.

A medve bocsai formátlanul születnek, s anyjuk nyalogatja őket medve formájúra.



Mit jelentenek az alábbi medvékkel kapcsolatos szólások? Párosítsd össze a szólásokat a megadott jelentéstartalommal!

„alszik, mint a bunda”

Túl sokat válogat.

„előre iszik a medve bőrére”

Nagyon mélyen alszik.

„lássuk a medvét!”

Imádja, nagyon szereti.

„válogat, mint jóllakott medve a vackorban”

Előre örül valaminek, túl korán örül.

„szereti, mint medve a mézet”

Ne beszélj annyit, térj a lényegre!

A mai magyar nyelvben is keletkeznek vicces szóláshasonlatok. A mai diáknyelv szóhasználatát alkalmazva írjátok ti is ilyen szólásokat!

Pl.: Kevés vagy, mint a mackó sajtban a brummogás.

.....

.....

.....



Kézműves foglalkoztató

Macis pohárfogó

A hideg téli napokon gyakran fogyasztunk meleg teát. Szívesebben isszuk teánkat, ha azt egyedi, személyre szóló pohárból kortyolgatjuk. Jópofa pohárfogókat készíthetünk, melyek nemcsak izgalmasabbá teszik a teázást, de praktikusak is, hiszen a felforrósodott pohár így nem égeti a kezünket. Most egy jegesmedvés pohárfogót fogunk elkészíteni.

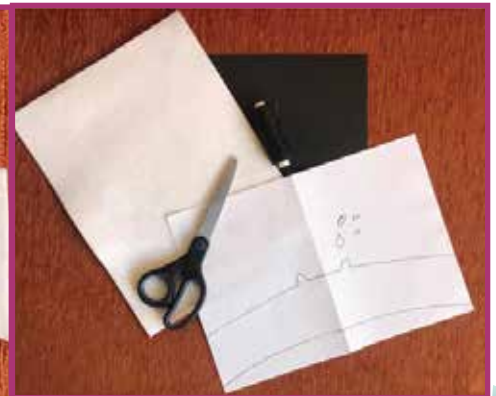
Alapanyagok, eszközök: tű, cérna, olló, fehér, fekete filc (lehetőleg vastagabb fajta), papír (a sablonhoz)

Válasszuk ki, hogy milyen pohárra szeretnénk elkészíteni a figurát! Mérjük rá a filcet a pohár kerületére, hogy biztosan körbe érje. Rajzoljuk meg a sablont, vágjuk ki, majd a filc anyagra rajzoljuk körbe a sablon segítségével a pohárfogót.

Vágjuk ki a filcből az alapot, majd a szemeket és az orrot is! Mielőtt nekilátnánk a varrásnak, fogjuk meg a poharat és helyezük rá a filc alapot és tegyük rá a szemeket, orrot. Bátran tehetjük ide-oda a őket, amíg nincsenek felvarrva. Mindenképpen ellenőrizzük, hova is szeretnénk varni őket! A szemeket és az orrot fekete cérnával varrjuk fel a kiválasztott végső helyre.

Az orr folytatásaként hímezzük ki a maci szájának ívét, ezzel kiegészítve a jegesmedve pofiját. Ha nem tudsz hímezni, akkor rajzolhatod is az ívet. Ha szeretnénk, körbevarrhatjuk színes cérnával, pelenkaöltéssel a filc alapunkat, mintegy keretet adva a fehér anyagnak.

Ha elkészült a macink, mérjük rá a poharunkra, s varrjuk össze a két végét. Ha több fajta poháron is szeretnéd használni a pohárfogód, akkor érdemes a végére tépőzárát varni. Így tudod majd a méretét állítani. Az elkészült macis pohárfogókat húzzuk fel egy pohárra és próbáljuk ki! Főzzünk egy finom teát!



Egészítsd ki a busójárásról szóló írást!



„A busójárás egy tavaszváró, a és környékén élő, többségükben római katolikus, sokárok farsangi maszkosés dramatikus néphagyománya, amelyet a sokárok poklade néven is neveznek, ami a karnevál szó horvát megfelelője. A mohácsi busójárás 2009-től szerepel az szellemi reprezentatív listáján. 2012 óta a mohácsi busójárás számít, ami elsősorban a mohácsi civil társadalom, a busócsoportok, a és sikere. Eredete szláv és népek körében rendkívül sok helyen és néven ismertek hasonló erdei szellemek. Ilyen kukeri, csort, arsura, sürele, pitszen és még sok egyéb. A magyar busómaszkok a bolgár-török kukerihoz hasonlítanak leginkább. Mohács környékére betelepült, balkáni eredetű sokárok hozták magukkal a népszokást, amely azután itt, a magyar kultúrkörben formálódott tovább, végül a két kultúrkör egységesedésének folyamatában nyerte el mai formáját és rekvizitumait.

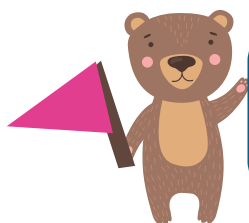
A (január 6.), a nagyböjt kezdetéig tartó időszak, a, az európai kultúrkörben tradicionálisan a vidám és lakomák időszaka. Mohácson farsangkor a busók a hagyományoknak megfelelően öltöznek fel. A legnagyobb mulatság van. A télűző fesztivál a „farsang farka” három napig, farsang vasárnapjától húshagyó keddig tart, amelynek csúcspontja a karnevál. A „műsor” fő elemei: a partraszállás, a jelmezes felvonulás és a vízre bocsátása. A partraszállás során a túlparti – ahogyan a helybeliek mondják – „Szigetből” (s Kismohácsról, amely Mohács város déli, belterületi része) eveznek át ladikokon a busók. Ezután a jelmezesek a Kóló térről a főtérré vonulnak. Sötétedéskor, a farsangi (télbúcsúztató) koporsó vízre bocsátása után az egybegyűltek máglyagyújtással égetik el a telet jelképező koporsót és a főtéren körtáncokat járnak.

A busó, a fűzfából faragott, hagyományosan állatvérrel festett,bőrcsuklyás maszkot viselő alak. A neves népművészek által faragott maszkok egyedi kivitelűek. A busó jellegzetes ruházata a bocskor, a csizma, a fehér vászongatya, a bundájával birkabőr derékban kötéllel vagy láncsal összekötve, amelyre egy, vagy több van felaggatva, valamint a vállon viselt tarisznya. Jellegzetes kellékei a, a buzogány, a hosszú fakürt. Gyakori a díszesen kifestett mosósúlyok (praćak), a vízhordófa (obramenica), a „famatyi” és teknőben busó baba hordozása is. A „szép busók” sokác népviseletbe öltözött, arcukat fátyollal eltakaró alakok. Farsangkor a busók cselekedeteinek megítélése jellemző rituális kontextusban történik. Nem vonatkoznak rájuk a hétköznapi erkölcsi A térre, időre és cselekvésre sajátos, „felfüggesztett” állapot jellemző. A busó szerepnek nagy vonzereje van, hiszen az és a maszk alatti „másik világ” egy sajátos tudatállapot, a transzformáció megélése is. A jankela a mohácsi busójárás másik jelmezes alakja a busón kívül. A szerepe elsősorban az, hogy távol tartsák az utcán sétálókat a busóktól, főleg a gyerekeket. Jelmeze tulajdonképpen rongyokból áll, de a jankelénél még van egy zsák is, amely hagyományosan hamuval, liszttel, manapság inkább ronggyal vagy fűrészporral van megtöltve (de előfordul, hogy korommal, vagy valami keményebb tárggyal, pl. téglával, kővel, stb.) és azzal páholja a nézőket: főként a lányokat, de régebben a haragosait is.”

A farsangi időszakot lezáró nap dátuma évről-évre változik. Kezdő napja január 6. 2021-ben a zárónapja február 17. Mivel a farsangi időszak hossza összesen 43 nap, ezért az alábbi négyzetben minden sorban, oszlopban és átlóban összeadva a számokat mindig 43 lesz az eredmény. Milyen számok kerülnek az üres helyekre?



| | | | | |
|----|---|----|----|----|
| 11 | | 19 | 1 | 3 |
| 7 | | 8 | 15 | |
| 5 | 4 | | | 10 |
| | 9 | 7 | | |
| 12 | | | 3 | 13 |



A farsangi ünnepekör nemzetközi megjelenési formáinak anagrammái olvashatók alább. Vagy mégsem? A szavak valamennyi betűjének felhasználásával alkoss új szavakat, melyek egy-egy farsangi eseményt takarnak!

IRÓNIA



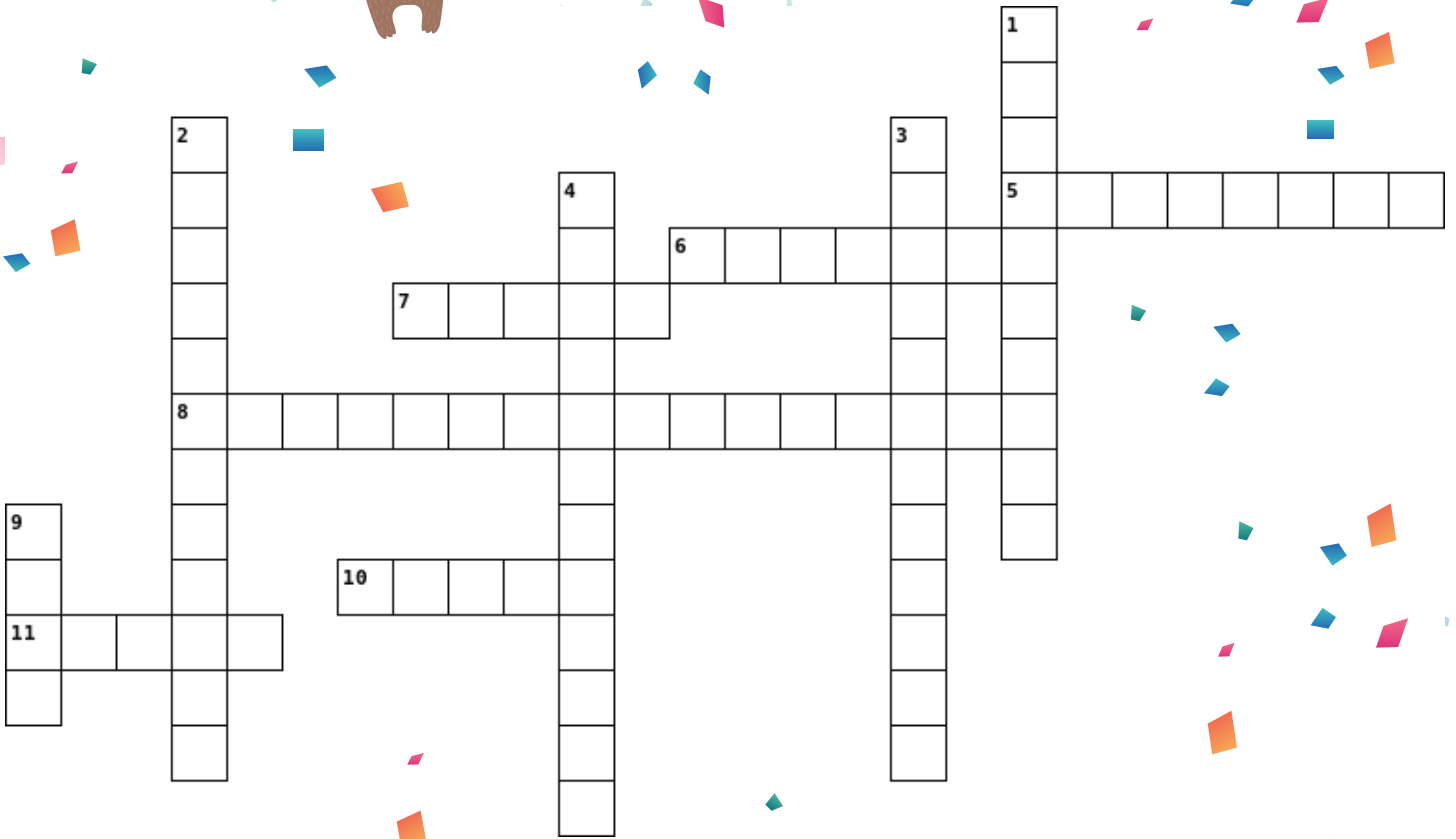
9 ÁRVA
eleven

SALT

BÁJ árus



Keresztrejtvény



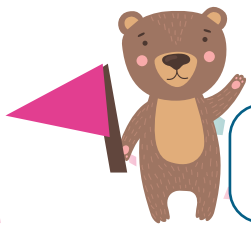
Vízszintes

5. Mely történelmi korszakra tehető a farsang magyarországi megjelenése?
6. Ebben a külföldi városban a kiszebábu a Karnevál Hercege nevet kapta.
7. Ezt az erszényes állatot tévesen medvének hívjuk, bár nincs köze a medvékhez.
8. Mely ünnep kapcsolódik február 2-ához?
10. Hány napos a farsang farka?
11. Mely nyelvből ered a farsang szó?

Függőleges

1. A farsangi időszak kezdete.
2. A farsang utolsó napja.
3. A Nagy Medve csillagkép hét legfényesebb csillaga alkotja.
4. A barnamedve - mára már kihalt - egyetlen afrikai alfaja.
9. Más néven pampuska.





Kézműves foglalkoztató

Mackós mézes puszedli

A közös sütés-főzés nagyszerű családi program, vidám együttlét, ami alatt a gyerekek rengeteget tanulnak úgy, hogy észre sem veszik. Nemcsak matematikát és kémiát, a súlyokat, a mérést, kis hőtant, de a konyhaművészetbe is bevezethetjük őket, miközben alkotnak és segítenek nekünk.

Alapanyagok, eszközök: mézes tészta, pogácsaszaggató két méretben, sütőpapír, magok, egész szegfűszeg, cukormáz, maradék díszítő elemek

A mézes puszedli tésztája szinte megegyezik a mézeskaláccsal, csak a sütőpor vagy szódabikarbóna több benne, ettől lesz levegősebb és magasabb a sütemény. Ettől viszont sülés közben a formáját sem tartja annyira, mint a mézeskalács, ezért nem érdemes túl bonyolult körvonalú formákat szaggatni puszedlinek szánt tésztából.

Meg is színezhajjuk az alaptésztánkat, én kakaót gyúrtam egy részébe, ettől máris barna medve puszedlink lehet.

Mi a legegyszerűbb formánál maradtunk, a körnél. Kisebb és nagyobb korongokat szaggattunk ki a tésztából, mind a natúr mézesből, mind a kakaóval megfestett barnás színűből. Ha nem akarunk a díszítésnél külön bajlódni a fülekkel, akkor már eleve lehet füles sablont készíteni, és ezt a formát körbevágva máris kész a füles mackó alapunk.

Én a gyerekeknek már viszonylag kicsi korukban adtam kést gyurma vagy tészta szeleteléshez, persze életlen műanyag kést, ami azonban a tésztához kiválóan megfelelt.



A mézes tészták, így a puszedli is nagyon hamar megsülnek, a vékonyabbak 7-8, a vastagabbak 10-12 perc alatt. Sütés után picit hűlni hagyjuk a puszedliket, aztán kezdődhet a díszítés! Ez az igazán alkotó része a folyamatnak, rengeteg mese és nevetés közepette.

Nálunk karácsony után mindig sok díszítő elem marad: magok, cukorkák, aszalt gyümölcsök. Ezeket keverhetjük egy-egy macin belül, de készíthetünk egységes stílusú, azaz csak magvas, csak cukorkás vagy cukormázos puszedliket. A cukormázat is tudjuk színeztetni: a macihoz kakaót használtunk, ettől szép fényes sötétbarna mázat kaptunk. A máz kiválóan ragaszt, ezzel rögzítettük a cukorgolyókat, illetve a füleket, orrokat, hópihéket és csillagokat. Az egész szegfűszeget egyszerűen beleszúrtuk a puha puszedli tésztába. Ha nem akarunk a cukormáz készítésével foglalkozni, akkor lekvárral is fel tudjuk ragasztani a díszítő elemeket, pár csepp vizet hozzákeverve és igen óvatosan dolgozva vele, a lekvár is nagyszerű kötőanyagként viselkedik, a puszedli ízével pedig pikáns harmóniát alkot.

Nagyon sokféle maci készült ezekkel az egyszerű díszítő elemekkel: fülét hegyező medve, medvecsalád, csillagszemű maci, barna orrú maci, de volt gyerkőc, aki a nagyobb kerek alapot háttérként kezelte és hőesést álmódott a maci köré. Minden maci más és más, de az ízük egyformán finom. Arra azonban figyelni kell, hogy a szegfűszeggel, szegfűborssal díszített daraboknál ne harapjunk rá ezekre az igen intenzív ízű és igazán rágós darabokra!



MEGOLDÁSOK







**MACKÓ-
FARSANG**

farsang
kezdő napja

1.

5.

3+3

Paprika Jancsi

10.

óriáspanda

Velence

7.

szalagos
fánk



farsangi jelmez
kelléke

29
plussz
5

8.

farsang
utolsó napja

14.

6.

Tv maci barátja

farsangi
édesség

3.

23

szőrös
tappancsú

karnevál

busójárás

11.

13.



hamvazószerda

4.

jegesmedve

3X2

34

bambuszevő
medve

9.

január 6.

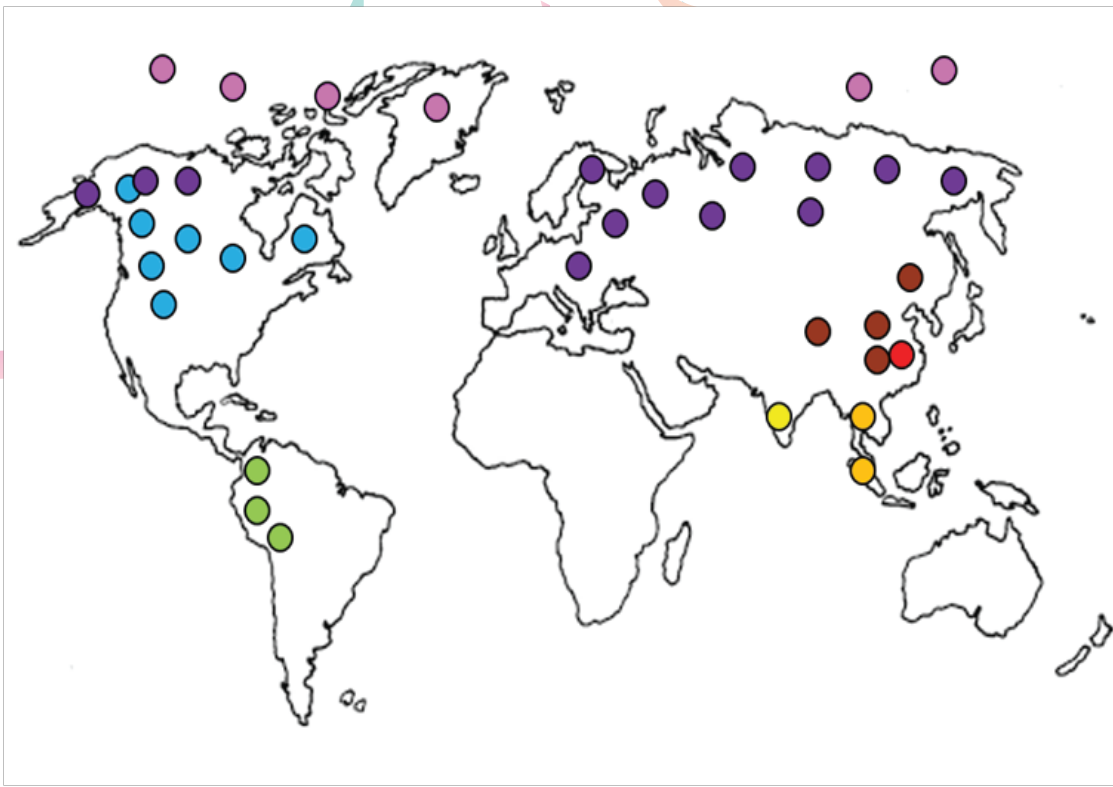
tizenhat
meg hét

2.

12.

Mohács

jegesmedve
bőrének színe



1. FÁNK
2. BOCS, BUSÓJÁRÁS
3. KARNEVÁL
4. VACKOR
5. BALU
6. KISZEBÁBU
7. ÓRIÁSPANDA
8. ÁLARC
9. HABVERŐ



1. Grizzly medve
2. Barna medve
3. Örvös medve
4. Óriás panda
5. Jegesmedve

A medve szereti a mézet.

A medvék testrészeinek különleges erőt tulajdonítanak, ezért amulettek készülnek belőlük.

A jegesmedve fehérnek tűnő szőre valójában átlátszó, s bőre pedig fekete színű.

A medve egész télen alszik.

A medve nőket rabol el és tart magánál, fogságban.

A medve nem alszik igazi téli álmot.

A medve bocsai formátlanul születnek, s anyjuk nyalogatja őket medve formájúra.

„alszik, mint a bunda”

„előre iszik a medve bőrére”

„lássuk a medvét!”

„válogat, mint jóllakott medve a vackorban”

„szereti, mint medve a mézet”

Túl sokat válogat.

Nagyon mélyen alszik.

Imádja, nagyon szereti.

Előre örül valaminek, túl korán örül.

Ne beszélj annyit, térj a lényegre!



„A busójárás egy tavaszváró,**téltemető népszokás**..... a**Mohácson**..... és környékén élő, többségükben római katolikus**délszlávok**....., sokárok farsangi maszkos **alakoskodás**.....és dramatikus néphagyománya, amelyet a sokárok poklade néven is neveznek, ami a karnevál szó horvát megfelelője. A mohácsi busójárás 2009-től szerepel az**UNESCO**..... szellemi**örökség**..... reprezentatív listáján. 2012 óta a mohácsi busójárás**hungarikumnak**..... számít, ami elsősorban a mohácsi civil társadalom, a busócsoportok, a**maszkfaragók**..... és**jelmezkesztők**..... sikere. Eredete szláv és**török**..... népek körében rendkívül sok helyen és néven ismertek hasonló erdei szellemek. Ilyen kukeri, csort, arsura, sürele, pitszen és még sok egyéb. A magyar busómaszkok a bolgár-török kukeréhoz hasonlítanak leginkább. Mohács környékére betelepült, balkáni eredetű sokárok hozták magukkal a népszokást, amely azután itt, a magyar kultúrkörben formálódott tovább, végül a két kultúrkör egységesedésének folyamatában nyerte el mai formáját és rekvizitumait.

A**vízkeresztől**..... (január 6.)**hamvazószerdáig**....., a nagyböjt kezdetéig tartó időszak, a**farsang**....., az európai kultúrkörben tradicionálisan a vidám**mulatságok**..... és lakomák időszaka. Mohácson farsangkor a busók a hagyományoknak megfelelően öltöznek fel. A legnagyobb mulatság**farsangvasárnap**..... van. A télűző fesztivál a „farsang farka” három napig, farsang vasárnapjától húshagyó keddig tart, amelynek csúcspontja a karnevál. A „műsor” fő elemei: a partraszállás, a jelmezes felvonulás és a**koporsó**..... vízre bocsátása. A partraszállás során a túlparti – ahogyan a helybeliek mondják – „Szigetből” (s Kismohácsról, amely Mohács város déli, belterületi része) eveznek át ladikokon a busók. Ezután a jelmezesek a Kóló térről a főtérré vonulnak. Sötétedéskor, a farsangi (télbúcsúztató) koporsó vízre bocsátása után az egybegyűltek máglyagyújtással égetik el a telet jelképező koporsót és a főtéren körtáncokat járnak.

A busó, a fűzfából faragott, hagyományosan állatvérrel festett,**birka**.....bőrscuklyás maszkot viselő alak. A neves népművészek által faragott maszkok egyedi kivitelűek. A busó jellegzetes ruházata a bocskor, a csizma, a fehér vászongatya, a bundájával**kifordított**..... birkabőr derékban kötéllal vagy láncsal összekötve, amelyre egy, vagy több**kolomp**..... van felaggatva, valamint a vállon viselt tarisznya. Jellegzetes kellékei a**kereplő**....., a buzogány, a hosszú fakürt. Gyakori a díszesen kifestett mosósúlyok (praćak), a vízhordófa (obramenica), a „famatyi” és teknőben busó baba hordozása is. A „szép busók” sokác népviseletbe öltözött, arcukat fátyollal eltakaró alakok. Farsangkor a busók cselekedeteinek megítélése jellemző rituális kontextusban történik. Nem vonatkoznak rájuk a hétköznapi erkölcsi**szabályok**..... A térre, időre és cselekvésre sajátos, „felfüggesztett” állapot jellemző. A busó szerepnek nagy vonzereje van, hiszen az**inkognitó**..... és a maszk alatti „másik világ” egy sajátos tudatállapot, a transzformáció megélése is. A jankela a mohácsi busójárás másik jelmezes alakja a busón kívül. A szerepe elsősorban az, hogy távol tartsák az utcán sétálókat a busóktól, főleg a gyerekeket. Jelmeze tulajdonképpen rongyokból áll, de a jankelénél még van egy zsák is, amely hagyományosan hamuval, liszttel, manapság inkább ronggyal vagy fűrészporral van megtöltve (de előfordul, hogy korommal, vagy valami keményebb tárggyal, pl. téglával, kővel, stb.) és azzal páholja a nézőket: főként a lányokat, de régebben a haragosait is.”



| | | | | |
|----|----|----|----|----|
| 11 | 9 | 19 | 1 | 3 |
| 7 | 11 | 8 | 15 | 2 |
| 5 | 4 | 4 | 20 | 10 |
| 8 | 9 | 7 | 4 | 15 |
| 12 | 10 | 5 | 3 | 13 |

riói karnevál

IRÓNIA



velencei karnevál

9 **ÁRVA**
eleven

busójárás



BÁJ árus

1. VÍZKERESZT
2. HÚSHAGYÓKEDD
3. GÖNCÖLSZEKÉR
4. ATLASZ-MEDVE
5. KÖZÉPKOR
6. VELENCE
7. KOALA
8. GYERTYASZENTELÉS
9. FÁNK
10. HÁROM
11. NÉMET



Készítették:

Fodor Zsuzsa
Horváth Alexandra
Király-Nagy Éva
Knáb Krisztina
Polnai Krisztina
Takács-Kocsis Boglárka
Tóth Brigitta

2021
Budapest